

бит. Затова **циганката е не само страдателният, но и най-трагичният образ в пространството (социалното и историческото)** в това отношение. Тя е онзи своеобразен придатък във и на това овладяно, жадувано или пропиляно от мъжа пространство. Тя е символ и на неговата мощ, и на неговата слабост в пределите на пространствеността. Затова и тя има по-второстепенна роля и значимост от коня. **Това в исторически план е било така, понеже конят е бил поскъпоструващ и ценен от жената.** Той е бил предпоставката и условието, „двигателната придобивка“ и трансмисията в покоряването и преодоляването на пространството (природно, социално, историческо). Затова за него – като за инструмент и гарант от първостепенно значение – циганинът е полагал далеч повече грижи, отколкото за жена си. Нещо повече, нерядко при ситуация на избор той е предпочитал коня пред жена си, която е била исторически и социално по-малоценна, заместима от други жени, докато конят е бил много по-трудно заместим, особено този с качества и с характер. Затова и жени с подобен характер, произтичащ от функционалната им предопределеност в циганското семейство, са били често в повече, но коне от сорт са били рядкост и затова са заслужавали грижите и цената си, вниманието и обичта, която циганите са им дарявали.

В циганските песни често се среща и сюжетът, при който циганинът се връща от джамбазлък на коне, пее и се смее, хвърляйки бали с пари, които подтичващата след коня циганка с радост събира¹⁷. Не бихме ли могли тук да прозрем вечния мотив, който всекидневното съзнание в историческите си траектории е лансирало винаги за мисията на мъжа – да властва, да има пари и жени. Тъкмо тук е специфицираният и символично-метафоричен израз на това – власт, пари и жени. Конят е символ на покорената и обуздана власт, покоряваща и преодоляваща пространствата на житейските проблеми. Парите – аргумент за социалнокачествената определеност и функционалност на мъжа, на неговите способности, дарби и умения, на възможността му да се справя с житейските ребуси. И жената като апликация и завършек на житейската хармония, на „хепиенда“ в циганската екзистенциалност, като специфичен вектор и функция на мъжката дефинитивност и реализируемост.